

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Володимир Павліков

(ініціали та прізвище)

«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогічне стажування

Галузі знань - 03 Гуманітарні науки
Спеціальність - 033 Філософія
Освітньо-наукова програма - Філософія

Галузі знань - 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність - 051 Економіка
Освітньо-наукова програма – Економіка

Галузі знань - 08 Право
Спеціальність - 081 Право
Освітньо-наукова програма – Право

Галузі знань - 10 Природничі науки
Спеціальність - 103 Науки про Землю
Освітньо-наукова програма - Дистанційні аерокосмічні дослідження

Галузі знань - 11 Математика та статистика
Спеціальність - 113 Прикладна математика
Освітньо-наукова програма - Прикладна математика

Галузі знань - 12 Інформаційні технології
Спеціальність - 121 Інженерія програмного забезпечення
Освітньо-наукова програма - Інженерія програмного забезпечення

Галузі знань - 12 Інформаційні технології
Спеціальність - 122 Комп'ютерні науки
Освітньо-наукова програма - Інформаційні технології

Галузі знань - 12 Інформаційні технології
Спеціальність - 123 Комп'ютерна інженерія
Освітньо-наукова програма - Комп'ютерна інженерія

Галузі знань - 12 Інформаційні технології
Спеціальність - 125 Кібербезпека
Освітньо-наукова програма – Кібербезпека

Галузі знань - 13 Механічна інженерія
Спеціальність - 132 Матеріалознавство
Освітньо-наукова програма - Матеріалознавство

Галузі знань - 13 Механічна інженерія
Спеціальність - 134 Авіаційна та ракетно-космічна
Освітньо-наукова програма - Авіаційна та ракетно-космічна техніка

Галузі знань - 14 Електрична інженерія
Спеціальність - 142 Енергетичне машинобудування
Освітньо-наукова програма - Енергетичне машинобудування

Галузі знань - 15 Автоматизація та приладобудування
Спеціальність - 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології
Освітньо-наукова програма - Автоматизація, приладобудування та комп'ютерно-інтегровані технології

Галузі знань - 15 Автоматизація та приладобудування
Спеціальність - 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка
Освітньо-наукова програма - Якість та інформаційно-вимірювальні системи

Галузі знань - 17 Електроніка та телекомунікації
Спеціальність - 172 Телекомунікації та радіотехніка
Освітньо-наукова програма - Телекомунікації та радіотехніка

Галузі знань - 17 Електроніка та телекомунікації
Спеціальність - 173 Авіоніка
Освітньо-наукова програма - Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів

Галузі знань - 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування
Освітньо-наукова програма - Публічне управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: денна / заочна

Харків – 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА
ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Педагогічне стажування
(назва дисципліни)

Розробник:

доц., канд. психол. н., доц. каф. 704

Інна Бідюк

«30» серпня 2023 р., – 9с.

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач відділу

аспірантури і докторантури

Володимир СЕЛЕВКО

СХВАЛЕНО:

В. о. голови наукового товариства

студентів, аспірантів,

докторантів і молодих вчених

Семен ЖИЛА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 17 Електроніка та телекомунікації, 28 Публічне управління та адміністрування	Обов'язкова	
Модулів – 0	Спеціальність: 033 Філософія, 051 Економіка, 081 Право, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 125 Кібербезпека, 132 Матеріалознавство, 134 Авіаційна та ракетно-космічна, 142 Енергетичне машинобудування, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки: 2023/2024	
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин –120		4-й	4-й
		Лекції	
		24	6
		Практичні, семінарські	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	24	10	
	Лабораторні		
	Самостійна робота		
	72 год.	104 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: залік		
	Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий)</u>		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – засвоєння та закріплення на практиці закономірностей та принципів навчання й технологій підготовки у вищій школі висококваліфікованих спеціалістів.

Завдання – досягнення і закріплення фахових умінь і навичок використання педагогічних технологій в закладах вищої освіти; уміти оформлювати обов'язкову документацію (індивідуальний план роботи викладача, навчальний план, робочу програму, журнали, звіти тощо); закріплення на практиці закономірностей та принципів навчання методам і технологіям підготовки у вищій школі висококваліфікованих спеціалістів.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел для її використання в педагогічній діяльності.

ЗК02. Мати якісні та етичні зобов'язання та знання стандартів і типу мислення, необхідних для педагогічної роботи, наукового дослідження й опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність заповнювати методичну документацію кафедри (плани роботи, документація, тематика науково-методичних семінарів, матеріальна база тощо).

СК02. Здатність оформлювати навчальні програми, календарно-тематичні плани окремих фахових дисциплін.

СК 03. Здатність організовувати та проводити науково-дослідницьку роботу на кафедрі.

СК04. Здатність забезпечувати студентів навчально-методичною літературою.

СК05. Здатність здійснювати роботу з обладнанням, оформлювати навчальні кабінети, лабораторії, аудиторії.

СК06. Здатність організовувати й проводити засідання кафедри, науково-методичні семінари.

СК07. Здатність враховувати принципи навчання у проведенні лекційних, лабораторних, практичних занять.

Результати навчання:

РН01. Вміти обґрунтовано вибирати й використовувати сучасні засоби навчання,

РН02. Вміти вибирати комплекс форм і методів навчання.

РН03. Вміти здійснювати аналіз і самоаналіз лекцій, лабораторних та практичних занять.

РН04. Вміти використовувати принципи організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

РН05. Вміти оформлювати обов'язкову документацію викладача (індивідуальний план роботи викладача, робочу програму, журнали, писати звіти тощо)

РН06. Вміти оформляти навчально-методичні посібники та підручники згідно структури і правил написання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методи і засоби навчання у закладі вищої освіти. Форми організації навчання у вищій школі.

Особливості методів навчання у закладі вищої освіти. Засоби навчання. Лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття та особливості підготовки і проведення. Факультативи, спецкурси і спец семінари як форма організування навчання.

Тема 2. Професійні та особистісні якості педагога ЗВО.

Педагогічна майстерність. Професійні вимоги до особистості викладача. Педагогічне стажування та підвищення кваліфікації викладача. Професійно-педагогічна компетентність.. Педагогічні здібності.

Тема 3. Педагогічні технології у ЗВО.

Диференційне навчання. Проблемне навчання у вищій школі. Активні методи навчання. Ігрові технології навчання. Кредитно-модульна система навчання. Особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі.

Тема 4. Педагогічна майстерність і педагогічні технології.

Сутність педагогічних технологій. Технології педагогічної творчості та підтримки. Технології творчої індивідуальності та професійного саморозвитку викладача. Творча індивідуальність викладача.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма						заочна форма			
	усьо го	у тому числі					у тому числі			
		л	п	ла б	ін д	с.р.	всьо го	л	пр	С.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Характеристика педагогічного процесу та його учасників										
Тема 1. Методи і засоби навчання у закладі вищої освіти. Форми організації навчання у вищій школі.	30	6	6			18	30	2	2	26
Тема 2. Професійні та особистісні якості педагога ЗВО.	29	6	5			18	32	2	4	26
Модульний контроль	1		1							
Разом за змістовим модулем 1	60	12	12			36	62	4	6	52
Змістовий модуль 2. Основи дидактики вищої школи.										
Тема 3. Педагогічні технології у ЗВО.	30	6	6			18	28	0	2	26
Тема 4. Педагогічна майстерність і педагогічні технології.	29	6	5			18	30	2	2	26

Модульний контроль	1		1							
Разом за змістовим модулем 2	60	12	12			36	58	2	4	52
Усього годин	120	24	24			72	120	6	10	104

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денної форми	Кількість годин заочної форми
1	Методи і засоби навчання у закладі вищої освіти. Форми організації навчання у вищій школі.	6	2
2	Професійні та особистісні якості педагога ЗВО..	6	4
3	Педагогічні технології у ЗВО.	6	2
4	Педагогічна майстерність і педагогічні технології.	6	2
	Разом	24	10

6. Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денної / заочної форми
1	Методи і засоби навчання у закладі вищої освіти. Форми організації навчання у вищій школі.	18 / 26
2	Професійні та особистісні якості педагога ЗВО..	18 / 26
3	Педагогічні технології у ЗВО.	18 / 26
4	Педагогічна майстерність і педагогічні технології.	18 / 26
	Разом	72 / 104

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Програмою передбачено наступні методи навчання:

Лекції, спрямовані на поглиблення теоретичних уявлень про особливості розвитку педагогічної думки з найдавніших часів до сучасності, розвиток дидактики вищої школи як науки, форми, методи, принципи навчання та виховання у вищій школі;

Семінарське (практичне) заняття – дозволяє розвивати вміння аспірантів висловлювати свою думку, описувати та характеризувати теорії та підходи; розкривати особливості використання методів, форм, засобів навчання у закладах вищої освіти.

Самостійна робота – передбачає підготовку аспірантів до лекцій та семінарських занять (протягом семестру або під час сесії), виконання модульних (поточних та контрольних) робіт.

11. Методи контролю

Поточний контроль передбачає оцінювання підготовки аспірантів до кожного семінарського заняття, активності – участь в обговоренні питань, які винесено на заняття.

Результати, отримані при поточному контролі, позначаються на визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни.

Модульний контроль (модульна контрольна робота) проводиться після завершення вивчення відповідної частини навчального курсу у відповідності до запропонованих запитань.

Модульна контрольна робота складається з питань, що відповідають лекційним темам та темам, що виносяться на самостійне вивчення аспірантами.

Семестровий підсумковий контроль - проводиться у формі заліку. Залік проводиться в усній формі та передбачає відповідь аспіранта на два теоретичних запитання та одне практичне завдання.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують аспіранти

12.1. Розподіл балів, які отримують аспіранти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0...1	6	0...6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...3	6	0...18
Модульний контроль	0...26	1	0...26
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0...1	6	0...6
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...3	6	0...18
Модульний контроль	0...26	1	0...26
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови аспіранта від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку аспірант має можливість отримати максимум 100 балів.

Питання для заліку, наприклад:

1. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.
2. Навчальний план, навчальна програма і підручник у вищій школі.
3. Педагогічна майстерність та її особливості.

Максимальна кількість балів за перше – 40 балів, за друге запитання - 30 балів, за третє запитання – 30 балів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- педагогічна майстерність, професійні якості викладача;
- педагогічне стажування, підвищення кваліфікації тощо.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

- самостійно аналізувати та критично опрацьовувати робочі та індивідуальні документи, вміння їх аналізувати;
- мати уявлення та аналізувати педагогічні технології, їх позитивні та негативні особливості використання тощо.

12.3 Критерії оцінювання роботи аспіранта протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі роботи та домашні завдання.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум інформації, виконати усі завдання. Показати вміння ставити запитання стосовно теми обговорення. Приймати активну участь в обговоренні теми доповідей, вміти ґрунтовно висловлювати свою точку зору. Розуміти принципи, характеристики, особливості педагогічного процесу.

Відмінно (90 - 100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Досконально знати усі особливості, методи, форми організації педагогічного процесу, нормативну базу вищої освіти. Безпомилково виконувати всі роботи в обумовлений викладачем строк.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Научитель О.Д Психология та педагогіка вищої школи: методологічні і прикладні аспекти // Научитель О.Д., Бідюк І.А., Гулий Ю.І. - http://library.khai.edu/library/fulltexts/Knigi/Nauchitel_Psihologiya.pdf

14. Рекомендована література

Базова:

2. Нагаєв, В. М. Методика викладення у вищій школі. Навчальний посібник / В. М. Нагаєв /. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232с

Додаткова:

3. Фіцула, М.М. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / М.М. Фіцула /– Київ: «Академвидав», 2014. – 456с
4. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посіб. для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
5. Кузьмінський, А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посібник: гриф МОН України /А.І. Кузьмінський/ К. – Знання. – 2005. – 486с
6. Педагогіка вищої школи: навч.посібник: гриф МОН України /З. Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова, О.І. Бартенєва та інші/ за ред. З.Н. Курлянд - К. – Знання. – 2005. – 399с

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Університету http://library.khai.edu/library/page_lib.php
2. Електронна адреса бібліотеки кафедри психології khai.psyho@gmail.com